

การเสริมสร้างวินัย คุณธรรมและ
จริยธรรม และการป้องกันการทุจริตให้แก่
พนักงาน เจ้าหน้าที่และประชาชน

สำนักปลัด

งานกฎหมายและคดี

องค์การบริหารส่วนตำบลชัยชุมพล

www.chaijumphon.go.th

---

๑. กฎหมายใหม่

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดทำประกันภัยทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดให้มีการทำประกันภัยทรัพย์สินตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยคำนึงถึงสถานะทางการคลังและการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ

๒. ทรัพย์สินที่จะเสนอขอทำประกันภัยได้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) เป็นทรัพย์สินที่เมื่อเกิดความเสียหายแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อหรือเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่น

(๒) เป็นทรัพย์สินที่ใช้เพื่อบริการสาธารณะ ซึ่งเมื่อได้รับความเสียหายแล้ว จะส่งผลกระทบต่อความเดือดร้อนของสาธารณชนเป็นวงกว้าง

(๓) เป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูง

(๔) ไม่เป็นทรัพย์สินที่มีเงื่อนไขตามสัญญาหรือสัญญาสัมปทานบังคับให้ต้องทำประกันภัย

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการทำประกันภัยทรัพย์สิน

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีการประกันภัยราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคบังคับตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ

๔. การทำประกันภัยราชการภาคสมัครใจ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) ต้องเป็นรถยนต์ส่วนบุคคลที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ลักษณะการใช้รถยนต์มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ และ

(๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณเพียงพอที่จะจัดทำประกันภัย โดยไม่กระทบต่อการปฏิบัติการกิจตามอำนาจหน้าที่

๕. นอกจากหลักเกณฑ์การจัดทำประกันภัยภาคสมัครใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามเงื่อนไข ดังนี้ด้วย

(๑) รถยนต์ส่วนบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ฯ

(๒) รถยนต์ส่วนบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะการใช้งานที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุได้มากกว่ารถยนต์ส่วนบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามปกติ หรือเมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้วมีโอกาสจะก่อให้เกิดความเสียหาย ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่นในวงกว้างหรือจำนวนมาก เช่น รถพยาบาล รถยนต์ฉุกเฉิน รถยนต์บรรเทาสาธารณภัย รถยนต์ดับเพลิง รถยนต์บรรทุกน้ำมัน รถยนต์บรรทุกสารเคมี รถยนต์บรรทุกก๊าซ รถยนต์โดยสารหรือรถยนต์บัสโดยสารจำนวนตั้งแต่ ๒๐ ที่นั่งขึ้นไป เป็นต้น

๖. ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาประเภทของการจัดทำประกันภัยภาคสมัครใจตามความจำเป็นเหมาะสม และประหยัด

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะจัดทำประกันภัยรถยนต์ส่วนบุคคลส่วนกลางนอกจากกรณีให้จัดทำประกันภัยภาคสมัครใจในความคุ้มครองประเภทที่ ๓ ในวงเงินความคุ้มครองขั้นต่ำตามที่คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยกำหนด

๗. รายการครุภัณฑ์ที่สามารถเสนอขอจัดทำประกันภัยได้ มีดังนี้

- (๑) ครุภัณฑ์ก่อสร้าง
- (๒) ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์หรือการแพทย์
- (๓) ครุภัณฑ์โรงงาน

สิ่งก่อสร้างที่สามารถเสนอขอจัดทำประกันภัยได้ต้องเป็นอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ซึ่งสร้างขึ้นบนพื้นดินและยึดติดเป็นอันเดียวกับพื้นดินนั้น ยกเว้นอาคารสำนักงานหรืออาคารที่ทำการ รวมถึงอาคารประกอบอื่นที่ใช้ประโยชน์ต่อเนื่องและบ้านพักข้าราชการ

๘. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณรายจ่ายสำหรับการจัดทำประกันภัยทรัพย์สินไว้ในหมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ ประเภทรายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการ

๒. ข้อหาหรือคำพิพากษาที่น่าสนใจ

ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นลูกจ้างประจำ สังกัดกรมชลประทาน ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในหมู่บ้านให้เป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ๒ กองทุน และทำหน้าที่เหรียญดูแลด้านการเงิน หลังจากมีการตรวจสอบบัญชี พบว่าผู้ฟ้องคดีได้นำเงินของกองทุนทั้งสองไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ผู้แทนของกองทุนหมู่บ้านจึงแจ้งความร้องทุกข์กับพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับผู้ฟ้องคดีในข้อหาภัยยกทรัพย์ และฟ้องคดีแพ่งต่อศาลจังหวัดเพื่อเรียกเงินคืนจากผู้ฟ้องคดี

ต่อมา กรมชลประทานมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ซึ่งเห็นว่าผู้ฟ้องคดี ได้นำเงินของกองทุนไปใช้ส่วนตัว ทำให้ถูกดำเนินคดีอาญาและคดีแพ่ง พฤติกรรมดังกล่าวเป็นการเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการอย่างร้ายแรง ตามข้อ ๔๖ วรรคสอง ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ เห็นควรลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ และอธิบดีกรมชลประทานมีคำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ในคดีอาญาได้มีการยอมความกัน คดีแพ่งก็ได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความ และตนเองได้خذเงินคืนให้กองทุนทั้งสองครบถ้วนแล้ว อีกทั้งตนเองมิได้ยกยอกเงิน หากแต่เป็นความเข้าใจผิดเพราะตนได้กู้ยืมเงินด้วยวาจาจากกองทุน พฤติกรรมของตนจึงไม่ถือเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง คำสั่งลงโทษของผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

นอกจากนี้ หลังจากผู้ฟ้องคดีได้รับคำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการ ได้มีพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ตนเองจึงอยู่ในข่ายมีสิทธิได้รับการล้างมลทิน

ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อ อ.ก.พ. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่ถูกยกอุทธรณ์ จึงยื่นฟ้องอธิบดีกรมชลประทานต่อศาลปกครองเพื่อขอให้มีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการ

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นลูกจ้างประจำ ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในหมู่บ้านให้เป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และเป็นเหรัญญิก แต่กลับนำเงินของกองทุนทั้งสองไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวโดยมีลักษณะปกปิดจนกระทั่งมีการตรวจสอบพบ ผู้ฟ้องคดีจึงยอมรับว่านำเงินไปใช้ประโยชน์จริง การกระทำของผู้ฟ้องคดีย่อมทำให้ประชาชนในหมู่บ้านขาดความเชื่อถือและศรัทธาต่อผู้ฟ้องคดีในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตรักษาเกียรติศักดิ์และการเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน อันส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยรวมถือได้ว่าเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็น **ผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง** อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามข้อ ๔๖ วรรคสอง ของระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ **จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย** ส่วนการดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาเป็นคนละส่วนกับการลงโทษทางวินัย ซึ่งผลของคดีแพ่งหรือคดีอาญาเป็นเพียงพยานหลักฐานทางวินัยอย่างหนึ่ง ที่ผู้มีอำนาจลงโทษทางวินัยอาจนำมาประกอบในการพิจารณาวินิจฉัยทางวินัยเท่านั้น และการล้างมลทินดังกล่าวมีผลเพียงเป็นการล้างประวัติการถูกลงโทษ หรือลงทัณฑ์ทางวินัย โดยถือว่าผู้ที่ได้รับการล้างมลทินไม่เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยเท่านั้น หาได้มีผลให้คำสั่งปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการกลายเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด

อีกทั้ง มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ได้บัญญัติว่า การล้างมลทินตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับการล้างมลทินในอันที่จะเรียกร้องสิทธิหรือประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งย่อมหมายความว่า ในกรณีนี้ผู้ฟ้องคดีไม่อาจอ้างการที่ได้รับการล้างมลทินในการเรียกร้องสิทธิประโยชน์ที่ตนเสียไปจากคำสั่งปลดออกจากราชการ เช่น เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง หรือค่าเสียหายใดๆ ในระหว่างที่ตนไม่ได้รับราชการ ซึ่งรวมถึงการที่จะให้ผู้มีอำนาจสั่งรับผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการตามเดิมด้วย ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีไม่อาจรับฟังได้ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๒๓/๒๕๕๙)

คดีนี้นับว่าเป็นอุทาหรณ์ที่สำคัญของผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาเงินหลวง ที่ต้องยับยั้งชั่งใจให้ดี ยึดมั่นในความสุจริต เพราะหากเผลอกระทำผิด นอกจากจะต้องชดใช้เงินแล้ว ยังอาจจบชีวิตราชการรวมทั้งไม่อาจอ้างผลทางคดีอาญาหรือการล้างมลทิน เป็นเหตุให้คำสั่งลงโทษที่ได้ดำเนินการทางวินัยมาโดยชอบแล้ว กลายเป็นไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ นอกจากนี้การยกยอกเงินแม้จะคืนเงินแล้วก็ถือว่าได้กระทำความผิดสำเร็จแล้ว

๓. สาระความรู้ต่อต้านการทุจริต

การจัดทำประมวลจริยธรรม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคสาม บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ กำหนดไว้ว่า มาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ กำหนดไว้ว่า มาตรฐานทางจริยธรรม คือ หลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

(๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

(๓) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

(๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ

(๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

(๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

โดยมาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว ให้ใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐที่กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เกี่ยวกับสภาพคุณงามความดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือสำหรับการปฏิบัติงาน การตัดสินใจความถูกต้อง การปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ตลอดจนการดำรงตนในการกระทำความดีและละเว้นความชั่ว

หลักการ

(๑) การจัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จัดทำขึ้นต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมตามที่กำหนดในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) การจัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จัดทำขึ้นต้องเป็นจริยธรรมที่แสดงให้เห็นถึงอุดมการณ์ คุณลักษณะของการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี

(๓) ประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จัดทำขึ้นต้องสอดคล้องกับบทบาทภารกิจของหน่วยงาน โดยยึดโยงกับหลักการตามรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาหรือความเสียหายทางจริยธรรมในภาคราชการและสังคมไทย รวมถึงจริยธรรมในบริบทที่เป็นสากล จรรยาบรรณวิชาชีพ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ

หน่วยงานของรัฐอาจพิจารณาจัดทำข้อกำหนดจริยธรรม โดยนำหลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรมมาปรับใช้ตามที่เหมาะสมเพื่อใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นเพิ่มเติมจากประมวลจริยธรรมให้เหมาะสมแก่ภารกิจที่มีลักษณะเฉพาะของหน่วยงาน หรือสาขาวิชาชีพได้